

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS IR NORVEGIJOS KARALYSTĖS
VYRIAUSYBĖS SUSITARIMO DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS IR
NORVEGIJOS KARALYSTĖS VYRIAUSYBĖS SUTARTIES DĖL INVESTICIJŲ
SKATINIMO IR JŲ ABIPUSĖS APSAUGOS NUTRAUKIMO RATIFIKAVIMO
PROJEKTO**

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos įstatymo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Norvegijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Norvegijos Karalystės Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir jų abipusės apsaugos nutraukimo ratifikavimo (toliau – Ratifikavimo įstatymas) projekto tikslas – ratifikuoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Norvegijos Karalystės Vyriausybės susitarimą dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Norvegijos Karalystės Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir jų abipusės apsaugos, pasirašytos 1992 m. birželio 16 d. Vilniuje, nutraukimo, sudarytą apsikeitus 2022 m. gegužės 12 d. Norvegijos Karalystės užsienio reikalų ministerijos nota ir 2022 m. birželio 15 d. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos nota Nr. 5-271/2022 (toliau – Susitarimas).

Susitarimas įsigalioja praėjus trisdešimčiai (30) dienų nuo datos, kurią Susitariančiosios Šalys diplomatiniais kanalais pateikia paskutinį rašytinį pranešimą, patvirtinantį, kad yra baigtos šiam Susitarimui įsigaliooti būtinos nacionalinės teisinės procedūros.

Teikiamo Ratifikavimo įstatymo projekto tikslas – įgyvendinti Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytas procedūras, būtinas Susitarimui įsigaliooti Lietuvoje, nes Susitarimas, pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 138 straipsnio pirmosios dalies 6 punktą, yra ratifikuotina tarptautinė sutartis.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Ratifikavimo įstatymo projektą parengė Užsienio reikalų ministerijos Teisės ir tarptautinių sutarčių departamento (direktorius Artūras Žurauskas, tel. 8 706 52533, el. p. arturas.zurauskas@urm.lt) Tarptautinių sutarčių skyriaus (vedėja Ingrida Bačiulienė, tel. 8 706 52910, el. p. ingrida.baciuliene@urm.lt) antrasis sekretorius Mindaugas Stankevičius, tel. 8 706 52217, el. p. mindaugas.stankevicius@urm.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Iki šiol Lietuvos ir Norvegijos investicijų skatinimo ir apsaugos santykius reguliavo Lietuvos su Norvegija sudaryta dvišalė investicijų skatinimo ir jų abipusės apsaugos sutartis, kuri, įskaitant ir joje įtvirtintas laikinojo galiojimo sąlygas (*Sunset Clauses*), įsigaliojus šiam Susitarimui bus nutraukiama.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Susitarimas sudarytas atsižvelgiant į Norvegijos ambasados 2021 m. rugsėjo 13 d. notą, kuria Užsienio reikalų ministerija informuota apie Norvegijos Vyriausybės sprendimą nutraukti visas dvišales investicijų skatinimo ir apsaugos sutartis, sudarytas su Europos ekonominės erdvės valstybėmis. Norvegija savo sprendimą grindė pasikeitusia Europos Sąjungos politika investicijų sutarčių srityje ir rėmėsi 2018 m. kovo 6 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimu *Achmea* byloje (C-284/16) bei Europos Sąjungos valstybių narių 2020 m. gegužės 5 d. Briuselyje priimtu Susitarimu dėl Europos Sąjungos valstybių narių dvišalių investicijų sutarčių nutraukimo. Atsižvelgdama į tai, Norvegija siūlė nutraukti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Norvegijos

Karalystės Vyriausybės sutartį dėl investicijų skatinimo ir jų abipusės apsaugos, pasirašytą Vilniuje 1992 m. birželio 16 d. (toliau – Sutartis), sudarant Susitarimą dėl Sutarties nutraukimo. Norvegijos ambasada notoje taip pat pranešė, kad ši nota, jei Lietuvos ir Norvegijos Vyriausybės nesusitars dėl Sutarties nutraukimo, kartu yra oficialus Norvegijos Vyriausybės pranešimas apie Sutarties vienašalį nutraukimą (denonsavimą), kuris, vadovaujantis Sutarties 14 straipsniu, įsigalios praėjus 6 mėnesiams nuo notos gavimo dienos. Vėliau šį terminą Norvegija pratęsė iki 2022 m. gruodžio 31 d. tam, kad šalys turėtų pakankamai laiko sudaryti Susitarimą ir atlikti Susitarimui įsigaliooti būtinas vidaus procedūras.

Pabrėžtina, kad vienašalio Sutarties nutraukimo atveju, vadovaujantis Sutarties 14 straipsniu, investicijoms, padarytoms iki pranešimo apie Sutarties nutraukimą gavimo, Sutarties sąlygos toliau galiotų dar dešimt metų, t. y. būtų taikomos laikinojo galiojimo sąlygos (angl. *Sunset Clauses*), o sudarius Susitarimą dėl Sutarties nutraukimo būtų susitarta nutraukti ir šią Sutarties nuostatą.

Primintina, kad Lietuvos Respublikos dvišalės investicijų skatinimo ir apsaugos sutartys su Europos Sąjungos valstybėmis narėmis nutrauktos 2020 m. gegužės 5 d. Susitarimu dėl Europos Sąjungos valstybių narių dvišalių investicijų sutarčių nutraukimo, kurį Lietuvos Respublikos Seimas ratifikavo 2021 m. birželio 30 d. įstatymu Nr. XIV-476. Lietuvos Respublika taip pat yra sudariusi atskirus dvišalius susitarimus dėl investicijų sutarčių nutraukimo su Suomija ir Švedija, šie susitarimai buvo sudaryti apsikeičiant notomis ir ratifikuoti Lietuvos Respublikos Seimo (2021 m. birželio 30 d. įstatymai Nr. XIV-477 ir Nr. XIV-478). Taip pat apsikeičiant notomis sudaryti susitarimai dėl investicijų sutarčių nutraukimo su Austrija ir Jungtine Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalyste; jie dar nėra ratifikuoti. Visuose šiuose susitarimuose taip pat nurodyta, kad laikinojo galiojimo sąlygos yra nutraukiamos.

Atsižvelgdama į išdėstytus argumentus, Lietuva su Norvegija sudarė teikiamą ratifikuoti Susitarimą, kuriam įsigaliojus Lietuvos Respublikos dvišalė investicijų skatinimo ir jų abipusės apsaugos sutartis su Norvegija bus nutraukta.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Ratifikavus Susitarimą neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Numatoma, kad Ratifikavimo įstatymas tiesioginio poveikio kriminogeninei situacijai ir korupcijai nedarys.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Ratifikavimo įstatymo įgyvendinimas nepadarys neigiamos įtakos verslo sąlygoms ir plėtrai, nes šalių investuotojai savo teises gali įgyvendinti nacionaliniuose teismuose pagal nacionalines procedūras, skirtas toms teisėms veiksmingai apsaugoti.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Neprieštarauja.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Ratifikavimo įstatymą, pakeisti ar panaikinti galiojančių teisės aktų nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas

įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Ratifikavimo įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Ratifikavimo įstatymo projekte nėra sąvokų ar jas įvardijančių terminų, kuriuos reiktų įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Ratifikavimo įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir yra suderintas su Europos Sąjungos teisės aktais.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Siekiant įgyvendinti Susitarimo nuostatas Lietuvos Respublikoje, priimti naujų, pakeisti ar panaikinti galiojančių teisės aktų nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Ratifikavimo įstatymui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Ratifikavimo įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Įstatymo projekto reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai įstatymo projekte vartojami žodžiai pagal Europos žodyną „Eurovoc“: Europos Sąjunga, valstybės narės, Lietuvos Respublika, Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė, investicijų sutartys, investicijų apsauga, ratifikavimas.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.
